

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Ҷабборӣ Насиба Ҷаббор дар мавзуи «Хусусиятҳои асосии татбиқи сиёсати гендерӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ

Кори диссертатсионии барои ҳимоя пешниҳодшуда ба омӯзиши яке аз мавзӯҳои мубрами замони муосир бахшида шудааст. Дар кори илмӣ довталаб инъикоси татбиқи сиёсати гендерӣ дар Тоҷикистон мебошад. Қайд намудан ба маврид, аст, ки пас аз ба даст овардани истиқлолият, Тоҷикистон ба ташаккули сиёсати гендерӣ таваҷҷуҳи ҷиддӣ зоҳир кард. Ин сиёсат барои ҳифзи манфиатҳои миллӣ ва нишон додани симои муосири сиёсии кишвар аҳамияти калон дошт. Имечи мусбати Тоҷикистон дар арсаи ҷаҳонӣ, пеш аз ҳама, аз татбиқи сиёсати нарм ва мутаносиб дар муносибатҳои дохилӣ ва байналмилалӣ вобаста буд.

Бо пайвастан ба ҷомеаи ҷаҳонӣ ва узвияти пурра дар Созмони Милали Муттаҳид дар соли 1992, Тоҷикистон давраи нави рушди сиёсати гендериро оғоз намуд. Дар ин раванд таҷрибаи замони шӯравӣ низ ба таври мутобиқ ба талаботи давраи нав истифода гардид. Узвият дар СММ ухдадорихои навро дар соҳаи таъмини баробарии гендерӣ пеш овард, ки татбиқи онҳо барои баланд бардоштани сатҳи иҷтимоиву сиёсии кишвар мусоидат намуд.

Дар охири асри XX, яке аз нишонаҳои рушди ҷомеаи пешрафта аз байн бурдани таъйиз ва бартараф кардани нобаробарии гендерӣ ба ҳисоб мерафт. Бо вучуди ин, то имрӯз ҳам дар Тоҷикистон ва дигар кишварҳо номутавозун будани масоили гендерӣ дар баъзе соҳаҳои ҳаёт мушоҳида мешавад.

Норасоии баробарии гендерӣ метавонад ба рушди ҷомеа таъсири манфӣ расонад, монеаи ваҳдати иҷтимоӣ гардад ва пешрафти устувори инсонро суст намояд. Аз ин сабаб, таъмини баробарии занону мардон яке аз ҳадафҳои асосӣ ва ҷузъи муҳими сиёсати иҷтимоии давлати Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

Гуфтаҳои боло водор месозанд, ки яке аз самтҳои муҳими татбиқи сиёсати гендерӣ баланд бардоштани сатҳи маърифати гендерӣ ва ҳуқуқии аҳоли аст. Тавассути барномаҳои омӯзишӣ ва маъракаи иттилоотӣ дар байни ҷомеа фаҳмиши дуруст дар бораи арзиши баробарии зану мард ташаккул меёбад. Дар ин замина таҳқиқ ва таҳлили мавзуи “Хусусиятҳои асосии татбиқи сиёсати гендерӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” дар шароити кунунии кишвари

мо мубрам ва зарур арзёбӣ шуда, ҳамчун мавзуи кори диссертационӣ интихоб гардидани он мувофиқи мақсад доништа мешавад.

Дар автореферати диссертатсия Ҷабборӣ Насиба Ҷаббор зикр менамояд, ки имрӯз аксари кишварҳои ҷаҳон дар самти ташаккули муносибатҳои демократӣ ва пешрафтаи иҷтимоӣ кӯшиш ба ҳарч медиҳанд, то баробарии гендерӣ ва имкониятҳои баробарро барои истифодаи ҳуқуқи озодиҳои шаҳрвандон, новобаста аз ҷинс, таъмин намоянд. Тоҷикистон низ дар раванди тағйирпазирии сиёсӣ ҳамчун кишвари соҳибистиклоли демократӣ ба арсаи байналмилалӣ ворид шуда, дар низоми идоракунии худ татбиқи меъёрҳо ва принсипҳои умумибашарии демократиро ҳамчун яке аз самтҳои муҳим пазируфтааст. Ҳамзамон бо таҳкими пояҳои давлатдорӣ озод, мустақил ва дунявӣ, кишвар ба татбиқи сиёсати иҷтимоӣ ва махсусан ба пешбурди сиёсати самараноки гендерӣ таваҷҷуҳи ҷиддӣ зоҳир намуд.

Муҳтавои автореферат нишон медиҳад, ки байни объект, предмет, ҳадаф ва вазифаҳои тадқиқот бо наwgониҳои илмӣ ва нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда мувофиқат ва ҳамоҳангии назаррас мавҷуд аст. Натиҷаҳои нав ва мавқеъҳои муаллиф, ки ба ҳимоя пешниҳод мегарданд, бо заминаи назариявӣ ва мантиқи умумии диссертатсия пайванди мустақим дошта, бо мазмун ва сохтори таҳқиқот пурра мувофиқат мекунанд.

Дар баробари муваффақиятҳои диссертант дар раванди кори илмӣ, баъзе камбудҳои низ ба назар мерасанд, ки таваҷҷуҳ ва ислоҳи онҳо сабабаи баланд бардоштани сатҳи илми-таҳқиқотии диссертатсия мегардад.

1. Дар татбиқ ва иҷрои сиёсати гендерӣ таваҷҷуҳ ба фарҳанг ва хувияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои зарурати ҷиддӣ мебошад, ки сабаби беҳтар иҷро шудани ин масъала дар ҷомеа мутобиқ бо арзишҳои анъанаҳои он мешавад. Беҳтар мебуд, ки диссертант ин масъаларо дар автореферати диссертатсия бештар мавриди диққат ва таваҷҷуҳи илмӣ қарор медоданд.

2. Тафовутҳои зану мард дар масъалаи мазкур набояд ба маънои бартарии яке нисбат ба дигарӣ маъно гардад, балки тафовутҳои зотии зану мард, ки реша дар сохтори вучудии онҳо дорад, ҷиҳати такмил ва истеҳсоми низоми хонавода ва иҷрои дурусти нақшу ҷойгоҳи ҳаркадоми онҳо дар ҷойи худ дар ҷомеа мебошад. Диссертант ба ин масъала дар автореферати худ ба таври шоиста таваҷҷуҳ накардааст, ки набояд тафовутҳо ва фарқиятҳои занону мардонро ҳамчун меъёри бартарӣ нисбат ба ҳамдигар арзёбӣ намуд.

Албатта, эродҳои мазкур арзиши илмӣ автореферати диссертатсияро аз байн намебарад, аммо таваҷҷуҳ ва ислоҳи онҳо метавонад ҷойгоҳи илмӣ диссертатсияро бозҳам баландтар бардорад.

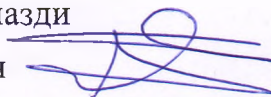
Ҳамин тариқ, таҳқиқоти Ҷабборӣ Насиба Ҷаббор дар мавзӯи «Хусусиятҳои асосии татбиқи сиёсати гендерӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо дарназардошти муқаррароти низомномаҳои Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шуда, барои муҳаққиқони ҷавон хеле аҳамиятнок буда, хулосаҳо ва тавсияҳои амалӣ он дар ҳалли масъалаҳои ҷойдошта хеле муфид мебошад. Методҳои илмӣ истифодагардида, адабиёти омӯхташуда, натиҷаҳои таҳқиқот ва сохтори он ба ихтисоси интихобнамуда мувофиқат менамоянд. Инчунин гуфтан мумкин аст, ки таҳқиқоти мазкур дар сатҳи илмӣ омода гардида, ба яке аз масъалаҳои муҳимтарини раванди сиёсӣ ҷомеа бахшида шудааст. Саҳми муаллиф дар омӯзиши мавзӯи интихобгардида баръало эҳсос мегардад. Хулосаҳо, натиҷаҳои таҳқиқот, тавсияҳои амалӣ ва наشرҳои ҷопнамудаи муаллиф шаҳодат аз он медиҳанд, ки таҳқиқоти мазкур мустакилона анҷом дода шудааст. Дар маҷмӯъ, гуфтан мумкин аст, ки таҳқиқоти мазкур кори илмӣ анҷомёфта ба шумор рафта, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниходҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мебошад.

Тақриздиханда:

доктор (PhD)-и илмҳои сиёсӣ, дотсенти
кафедраи сиёсатшиносӣ ва робита бо ҷомеаи

Академияи идоракунии давлатии назди

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Абдулбосит Саъдулло

Имзои Абдулбосит Саъдулло ро тасдиқ менамоям.

Сардори раёсати кадрҳо, коргузорӣ ва корҳои

махсуси Академияи идоракунии давлатии

назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Насурдинзода Аслиддин Насурдин

Суроға: 734003 – шаҳри Душанбе, ноҳияи Исмоили Сомонӣ, кучаи Саид Носир, №: 33, Тел: 224-89-45.

15.10.2025